

Riktlinjer för anhörigstöd inom socialförvaltningen

Dokumentets namn	Riktlinjer för anhörigstöd inom socialtjänsten	Diarienum	KS 2020/273
Dokumenttyp	Riktlinjer		
Fastställd av	Kommunstyrelsen	Datum och paragraf	2020-05-13 § 137
Dokumentansvarig/processägare	Socialförvaltningen/Anhörigkonsulent	Giltighetstid	
Reviderat datum (beslut)			
Övrig info			

1 Socialtjänstlagen

”Socialnämnden ska erbjuda stöd för att underlätta för de personer som vårdar en närstående som är långvarigt sjuk eller äldre eller som stödjer en närstående som har funktionshinder”

5 kap. 10 § socialtjänstlagen.

2 Definition

Anhörig – den person som ger stöd, omsorg och vård. Anhörig omfattar inte bara makar, sammanboende och barn, utan det kan även vara andra personer som exempelvis släktingar, grannar eller vänner.

Närstående – den person som får stöd, vård eller hjälp av en anhörig.

3 Syfte

Syftet med anhörigstöd är främst att minska anhörigas fysiska och psykiska belastning. Den anhörige kan genom att erbjudas information, kunskap och avlastning, få en förbättrad livssituation samtidigt som risken för egen ohälsa kan minska.

Anhörigstödet ska vara förebyggande och insatserna ska vara utformade så att det underlättar både fysiskt, psykiskt och socialt för den anhörige.

Riktlinjerna ska vara ett levande dokument och tillgänglig för all personal inom förvaltningen för att kunna förmedla information till anhöriga om deras rätt till stöd.

Riktlinjerna ska tydliggöra anhörigperspektivet för alla som möter anhöriga i sitt vardagliga arbete, och ansvara för att uppmärksamma deras behov och ge stöd utifrån sin roll i förvaltningen.

4 Mål

Brukare, klienter och deras anhöriga ska genom förvaltningens anhörigperspektiv känna erkännande, respekt och delaktighet.

Samverka med anhöriga om hur brukarens stöd ska ges eller se ut, om brukaren ger samtycke, för att det ska bli till det bästa för båda parter. Även om den enskilde inte ger samtycke kan den anhörige, som enskild person, vara i behov av stöd vilket man då ska uppmärksamma.

Bjuda in anhöriga som viktiga resurspersoner i utförandet av genomförandeplaner, levnadsberättelser inom demensvården och vid vårdplaneringar, om samtycke ges av brukare.

Alla inom förvaltningens ansvarsområden ska se till att barnen uppmärksammas som anhöriga och som enskilda individer. Syskon eller barn ska inte behöva ta en vuxens ansvar i en familjesituation där det finns misstanke om missbruk, psykisk ohälsa eller annan funktionsnedsättning. Det är även viktigt att det vid en orosanmälan där det finns barn med i bilden, görs en egen bedömning utifrån barnets perspektiv.

Genom att hålla en hög kvalitet i alla verksamheter och i insatser som ges eller erbjuds, så skapar vi indirekt goda förutsättningar för att även anhöriga ska känna sina behov tillgodosedda.

5 Ansvariga

Ansvar ser olika ut i på olika nivåer i organisationen. Socialstyrelsen beskriver ansaret utifrån nivåer:

Förvaltningsnivå: Där ligger ansvaret för att gällande lagstiftning följs, att man avsätter tillräckliga medel och anvisar den personal som krävs för att fullgöra de uppgifter som lagstiftningen kräver.

Chef och arbetsledare: Ansvarar för att utvecklingen av formerna för stöd, för uppföljning, för samverkan mellan olika verksamheter inom socialtjänsten och med hälso- och sjukvården.

Var och en inom socialtjänsten: Har ansvaret när det gäller stöd till anhöriga och att skapa ”anhörigvänliga” verksamheter. Alla som möter anhöriga i sitt dagliga arbete har ansvar att uppmärksamma dem, att se deras

behov och ge stöd.

6 Öppenvården

Stöd till anhöriga blir tydligt i öppenvårdens sammansättning av Familjeteamet, Beroendeenheten samt Anhörigkonsulent. Där arbetar man med föräldrastöd, föräldrarollen och med barnets behov i centrum. Den missbrukande personen behöver de anhörigas stöd och förståelse för att kunna jobba med sin väg ur beroendet och missbruket. Arbetet i "Öppenvårdsteamet" är baserat på att jobba med ett förebyggande förhållningssätt, vilket forskning påvisar är ett vinnande koncept.

7 I Anhörigkonsulentens enskilda uppdrag ingår följande

- Vara anhörigas språkrör, stötta och medverka så att anhörigas behov och intressen kan tillgodoses på ett respektfullt sätt.
- Erbjuder enskilda samtal, hembesök, råd och stöd, anhörig- och samtalsgrupper, lotsa anhöriga till rätt instans och person utifrån vad behovet är.
- Påvisa för anhöriga vikten av att ett medgivande från den enskilde kan ha en betydande roll för att vara delaktig i utförandet av olika tjänster och insatser till den enskilde.
- Erbjuder arbetsledning/chefer stöd och handledning i arbetet med att synliggöra/utveckla anhörigas roll och betydelse i verksamheter.
- Medverka till attitydförändringar i syfte att få in anhörigperspektiv som en naturlig del i det vardagliga arbetet för samtliga medarbetare inom förvaltningen.
- Skapa och driva verksamheter som t ex sociala mötesplatser i samverkan med frivilligorganisationer och andra organisationer.
- Vara tillgänglig i hela kommunen.
- Vara uppdaterad på evidensbaserad forskning med en omvärldsbevakande öppenhet.
- Ha ett övergripande strategiskt arbetssätt.